

Zorgbeleid (versie '21 -'22)

Onze visie op zorg binnen het zorgcontinuüm

Ons uitgangspunt binnen het zorgbeleid...

Onze visie op leerlingbegeleiding...

In elke school zijn er kinderen die extra aandacht vragen, om welke reden dan ook. Deze kinderen stellen heel uitdrukkelijk de school voor de uitdaging om te differentiëren, dit wil zeggen het aanbod van de school aan te passen aan de noden en mogelijkheden van de kinderen en niet omgekeerd.

Differentiatie mag het leerpotentieel niet aantasten: de lat hoog voor iedereen!

Leerkrachten gaan in overleg met ouders nadenken over de doelstellingen die ze met het ene kind wel en met het andere kind eventueel niet kunnen bereiken, over hun instructiewijze, over aangepaste materialen die ze nodig hebben, over hun manier van evalueren.

Wanneer men aanneemt dat kinderen mogen verschillen, aanvaardt men dat zowel het leertraject als het begin - en eindpunt mogen verschillen. Niet alle kinderen moeten op hetzelfde ogenblik en op dezelfde leeftijd hetzelfde kunnen. En niet alle leerlingen moeten op het einde van het schooljaar op dezelfde wijze geëvalueerd worden.

0. BREDE BASISZORG

1. De organisatie van het zorgbeleid

- LVS Smartschool

- voel je goed project
- zoco-overleg per afdeling en over de 3 afdelingen heen
- duidelijke taakverdeling binnen het zorgteam
- opgesplitste directiefunctie (algemeen- pedagogisch)
- invulling zorguren (SES) volgens noden
- overleg met CLB op MDO (meermaals om de 14 dagen)
- overleg externen (logo, kiné, GON, VOKAN, BUO)
- personeelsvergaderingen/studiedagen
- organiseren van klassenraden
- plannings BASIS doelenlijsten wiskunde 12DE en taalopvolging
- leerlingen olijsten binnen het zorgcontinuüm
- opvolging sterke leerlingen/minder presterende leerlingen
- opvolging zorgleerlingen (welbevinden & over/onder presteren)
- opvolging positief klasklimaat
- opvolging leesbeleid
- screening welbevinden en betrokkenheid (2x per schooljaar)
- structurele leerlingengesprekken

2. Vorming en ondersteuning van het schoolteam

- pedagogische studiedagen
- zorgteam overlegt met collega's (zowel klasleerkrachten als zorgleerkrachten)
- zoco-overleg met Merksemse scholen voor de kleuterschool
- zoco-overleg LS en KS Merksem-Schoten
- ondersteuning door VOKAN
- opvang nieuwe collega's (door BVL, parallelleerkracht, mentorcoach, pedagogische directie, zorgleerkrachten, onthaalbrochure)
- individuele of teamgerichte nascholingen
- coaching bij nieuwe werkvormen/klasobservaties eigen school en andere scholen

- personeelsvergaderingen (didactisch/pedagogische items)
- klassenraden/MDO
- klasobservaties/hospiteermomenten door leerkrachten: 'gluren bij de burens' in de eigen school en andere scholen
- netwerkoverleg Merksem (partners brede school/ alle kleuterscholen Merksem)
- intervisie groep voor zoco's: uitwisseling

3. Inschrijving- en onthaalbeleid (rekening houdend met GDPR)

- zorgfiche
- onthaal van nieuwe ouders bij 2.5-jarigen
- taalfiche
- screening beginsituatie voor nieuwkomers
- kijkkuurtje
- openklasdagen
- mogelijkheid tot opvraging gegevens vorige school
- mogelijkheid opvraging gegevens via CLB (vb. kind en gezin)
- algemene ouderavond begin schooljaar per afdeling en niveau
- rondleiding in de school bij inschrijving
- mogelijkheid voor een kennismakingsgesprek met de leerkracht
- intakegesprek bij inschrijving door pedagogische directie of zoco's.
- infoboekje KSM en KSD wordt voor de instappers naar huis opgestuurd
- mogelijkheid organiseren tolk
- mogelijkheid ondersteuning bij overstap andere school/secundair/...
- kennismaking met de nieuwe leerkracht

4. Zorg op klasniveau

- **zie document met zorg LS en KS per afdeling p. 7-15 ***

5. Opvolging van alle leerlingen

- LVS/IDP/SALTO/DUDAL KSD/taaltest KS/observatielijst 3KK(KSM)/AVI/screening welbevinden en betrokkenheid/sociogram + analyse/leerlinggesprekken
- taalontwikkeling in kaart brengen met een taalfiche LSM (to do)
- via Smartschool in de groeilijn
- observaties in de klas
- overgangsgesprekken over leerlingen met de betrokken leerkrachten
- rekenbegrippen: remediëring door zorgleerkracht en klasleerkracht
- klassenraad met zorgteam en zoco
- bespreking en opvolging vanuit MDO
- bodymap
- formatieve en summatieve evaluatie via portfolio
- screening welbevinden L4, L5, L6 (tweede trimester, onderwijs Vlaanderen)
- screening welbevinden L1, L2, L3 (tweede trimester, sociogram)
- verzamelen en analyseren van de toets/screeninggegevens
- mogelijke verdere screening door CLB
- regelmatige opvolging leesniveau 12^{DE}
- CLB: preventieve gezondheidszorg: systematische contactmomenten, vaccinaties, profylactische maatregelen, vlotte bereikbaarheid voor ouders

6. Communicatie met ouders

- geplande oudercontacten

- vrije oudercontacten op vraag of volgens nood
- agenda LS
- rapport LS
- telefonisch of via mail KS
- heen-en-weerschriftje (waar nodig)
- infovergadering
- kijkuurtje
- postbodekaftje
- informele gesprekken aan de klasdeur
- maandkalender
- blog
- website
- aanspreekpunt aan de schoolpoort (informereren-aanspreken)
- secretariaat als administratief vangnet voor anderstalige ouders
- informatie op maat van de ouders: flyer/deur info/brief/aanspreken/telefonisch/mail
- transparant gesprek met ouders a.d.h.v. een tolk
- projecten om ouders te sensibiliseren en te informeren
- attest einde 3^e KS met mogelijke aandachtspunten naar L1 toe
- vitamientjesdag KS
- ouderdag L1, grootouderdag KS, oudergroepen
- ouderparticipatie: mee naar het zwembad, meevieren jarigen in de klas, materiaal verzamelen,...
- mama en papa week rond Moederdag en Vaderdag

7. Betrekken van alle leerlingen

- onthaal in de klas
- kindje en vriendje van de dag
- gezamenlijke toneelmomenten
- individueel gesprek met kleuters
- mos en smos op school
- oversteekacties

- verjaardagen
- dansen op de speelplaats
- kernteams voor projecten: fluoactie, carnaval, Kerstmis, Pasen, laatste schooldag,...
- talentenshow
- vitamientjesdag KS
- opendeurtjes KS
- gemengde leeftijdsgroepen: buddy: 5-jarigen helpen de 4-jarigen
- speeltuinmomenten
- Gezamenlijke projecten: start -en slotmomenten: Sinterklaas, Boekenweek, Kerstmis, carnaval, Zuidactie,...
- voel je goed-project
- weekopening
- kindvriendelijke en groene speelplaats

4.*Zorgcontinuüm KS en LS per afdeling

0. BREDE BASISZORG

Merksem/Schoten kleuterschool

- hanteren van een groeilijn op Smartschool (brede opvolging van kleuters)
- positief, veilig en rijk klasklimaat
- betekenisvol leren en voldoende uitdaging (krachtige leeromgeving) vanuit Zill leerplan
- rijke interactie, aanbod verschillende niveaus
- klasleerkracht als eerste hulplijn
- aanmelding op klassenraad/MDO
- ondersteuning voor schrijfdans
- ondersteuning voor taal(3-jarigen)
- ondersteuning/remediëring voor de rekenbegrippen (op basis van de resultaten DUDAL-test)
- kinderverzorgster ondersteunt en deelt expertise
- motorische ondersteuning
- beweging van de week
- actie/handelingsplan opstarten vanuit MDO
- tik tak moment
- materiaal mee naar huis om te kunnen oefenen
- voorbereidend schrijven: driehoekige potloden
- observatieopdrachten 3KK: observatielijst(screening)
- rijk en gevarieerd hoekenaanbod
- ondersteuning hoekenwerk/co-teaching
- ondersteuning rond lees-, schrijf- en rekenvoorwaarden 3KK
- speelplaatswerking met rijk spelaanbod (vergroening op termijn)

Merksem lagere school

- organisatie wiskundelessen met hoekenwerk en co-teaching
- doebordwerking: 3-4 sporenbeleid in de klassen
- leerlingencontact (kindgesprek)
- voorkeur voor variatie aan werkvormen vnl. hoekenwerk
- huiswerkbegeleiding in L1: september
- organiseren van een taalbad
- ondersteuning lezen
- ondersteuning voor schrift in het 1ste trimester L1
- extra aanbod voor de schrijfmotoriek/schrijfdans voor L1ABC
- ondersteuning letterkennis mét gebaren:1 keer in de week in L1
- ondersteuning voor spelling in L3AB
- ondersteuning voor taal in 4AB: interactieve taallessen
- ondersteuning voor Frans en begrijpend lezen in 5A
- ondersteuning in 5B a.d.h.v. co-teaching
- ondersteuning in 6A: teamspelen, begrijpend lezen
- ondersteuning in 6B: station-teaching
- EDI: expliciete directe instructie in enkele klassen
- M.A.B.: positietabel met kleur: concreet en schematisch
- verlengde instructie mini-klassikaal in hoeken
- toetsen cijferen voor iedereen op A3 papier, dit is overzichtelijker
- overhoringen spelling op computer (via mail), zo worden de foutieve woorden vanzelf onderlijnd en gaan zij op zoek naar de juiste schrijfwijze
- leren voor het eerste wero-thema: gebeurt in de klas: sleutelwoorden zoeken, schema's maken, het echte leren
- dagplanning komt op het bord zodat kinderen weten wat er die dag gaat gebeuren
- de kinderen zitten in groepjes, maar er zijn ook bankjes alleen voor kinderen die dat graag willen n.a.v. coöperatief werken

- kindgesprekken om het welbevinden op te volgen
- zorgondersteuning is voornamelijk intern door co-teaching
- speelplaatswerking met rijk spelaanbod (vergroening op termijn)

Schoten lagere school

- doebordwerking: 3-4 sporenbeleid in de klassen
- structurele ondersteuning lezen in 1ste graad.
- huiswerkbegeleiding voor een aantal leerlingen in L12
- kwartierlezen: 1) rijk en aantrekkelijk leesaanbod 2) voorlezen 3) kwartierlezen 4) boekgesprekken
- sprekend leren (cfr. coöperatief leren)
- leesbegeleiding voor zwakkere lezers in 3^{DE}
- kindcontacten
- ondersteuning voor Frans in de derde graad
- speelplaatswerking (i.f.v. sociale vaardigheden en motorische ontwikkeling)
- tafeltraining (i.f.v. automatisatie)
- opvolging motorische ontwikkeling (met de hulp van de LO-leerkracht)
- concentratie-ondersteunende activiteiten (ochtendbeweging, bewegingstussendoortjes, frul – en prulvisie, ...)
- opvoedingsplan/voel-je-goed-project (i.f.v. sociale vaardigheden, welbevinden,...)
- ondersteuning lezen in 1/2/3/4 + kwartierlezen
- organisatie spellingslessen met zorgleerkracht(extern)
- organisatie wiskundelessen met zorgleerkracht(extern)
- * verlengde instructie
- * tempodifferentiatie
- * verhoogd aanbod materiaal

- procesevaluatie wiskunde 12^{DE}
- procesevaluatie lezen 12^{DE}
- Inzetten op het handelend werken: getallen – bewerkingen – meetkunde-metend rekenen (12DE)
- kindvriendelijke en groene speelplaats

Merksem/Schoten lagere school

- hanteren van een groeilijn op Smartschool (brede opvolging van Leerlingen)
- focus op formatieve én summatieve evaluatie
- positief, veilig en rijk klasklimaat
- betekenisvol leren en voldoende uitdaging (krachtige leeromgeving) vanuit Zill en afgesproken leerlijnen
- 3-4 sporenbeleid als binnenklasdifferentiatie (doebordwerking)
- rijke interactie, aanbod verschillende niveaus
- klasleerkracht als eerste hulplijn
- aanmelding klassenraad en MDO
- oog voor binnenklasdifferentiatie en remediëring: laagdrempelige maatregelen:
  - extra uitleg tijdens/voor/na de les (verlengde instructie, mini-klassikaal)
  - extra aanbod als uitbreiding en verdieping (vb. ReKentijgers voor wiskunde)
- flexibele klasorganisatie
- breed kijken, opvolgen, evalueren, spontaan signaleren
- LVS en leerlingendossier frequent bijhouden
- kindcontacten
- overleg met zorgteam, frequentie volgens noden
- coöperatieve leer strategieën (KAGAN) toepassen
- differentiatie voor huiswerk
- bewuste keuze voor een plaats in de klas

- naast een helpende leerling zitten als buddy
- schooltas en agendamap mee helpen klaarmaken
- hulp voor het inschrijven van het agenda
- groot ruitjespapier aanbieden bij rekenen
- buddy aangeduid krijgen om te helpen
- gebruik van Kompasje
- meer structuur brengen in tekst met fluo-kleur
- hulpkaartjes tijdelijk kleven op bank (picto's), getalbeelden 1DE
- materiaal laten gebruiken
- extra bundel ter uitbreiding op eigen niveau
- extra oefeningen mee naar huis
- rekenrijtjes via ZRM bij cijferen
- hulplijnen aanbieden tijdens schrijven
- speelplaatswijzer invullen emoties buiten de klas
- meer tijd bij taken en toetsen
- afbakenen hoeveelheid van oefeningen
- daglijn gebruiken
- stappenplannen en hulpkaarten aanbieden
- time timer aanbieden
- hoekenwerk, meetcircuits, meetlabo's, €-circuits
- ondersteuning voor de motoriek door LO-leerkracht
- beweging van de week
- time-out zone in en op speelplaats
- herhalingsmaand september/oktober
- leesaanbod en ondersteuning met Lezergame: individuele -en klasmappen o.b.v. AVI-testen en DMT-testen.
- regelmatige screening welbevinden en betrokkenheid
- speelplaatswerking met rijk spelaanbod (met meer vergroening op termijn)

1. VERHOOGDE ZORG

Merksem/Schoten kleuterschool

- MDO
- overleg CLB
- ondersteuningsnetwerk VOKAN
- extra motoriek voor kleuters die hier nood aan hebben
- remediëring rekenbegrippen voor kleuters die het moeilijk hebben met bepaalde onderdelen
- aanpassingen en extra ondersteuning wordt bepaald op klassenraad of MDO
- kleuters testen op reflexen na bespreking op klassenraad of MDO
- mogelijk bewegingshuiswerk bespreken met ouders en meegeven naar huis
- oudercontacten met CLB
- uitnodigen van ouders om samen met hun kind extra oefenkansen te bieden rond reken- en leesvoorwaarden + meegeven van spelmateriaal om ook thuis oefenkansen te bieden

Merksem/Schoten lagere school

- REDICODI: remediëren, differentiëren, (compenseren, dispensereren)
- analyseren van de onderwijsbehoeften: aanpassen instructies, remediëring, doorgedreven differentiatie op maat
  - Afbakenen leerstof tot leerplandoelen voor een vak of vakonderdeel (basisleerstof)
  - Enkel basisleerstof op de toets en geen uitbreiding
- diagnostisch onderzoek
- MDO met CLB
- mogelijk opstellen handelingsplan (CLB)
- leerlinggesprek
- oudergesprek

- aangepaste huistaken
- toetsen vraag per vraag begeleiden
- study buddy
- hoofdtelefoon
- aparte plaats in de klas
- tafelkaart gebruiken tijdens toets
- aangepast dictee (enkel auditief, enkel basis, ...), invuldictee i.p.v. zinnendictee
- zakrekenmachine gebruiken tijdens een toets
- extra leeslessen organiseren
- begrijpend lezen vooraf meegeven naar huis
- extra tijd en materiaal bij een toets
- cijferen i.p.v. hoofdrekenen
- leerkracht zorgt voor individueel materiaal op de bank (verlengen van het concreet niveau)
- spelling via letterdoos/computer
- pre-teaching
- stappenplannen aanbieden
- extra begeleiding door de zorgleerkracht afhankelijk van de zorgvraag(flexibel)
- extra zorgondersteuning voor Nederlands: taalbad
- aangepast didactisch materiaal
- gebruik van de werkschrift bij de toets van Frans voor kinderen die naar een b-jaar zullen gaan
- voorlezen van de toetsen 'begrijpend lezen'
- extra motorische begeleiding voor KS en LS
- plusmappen/Rekentijgers voor leerlingen met nood aan uitbreiding
- talige ondersteuning
- compenserende software voor lezen en schrijven: Alinea/Kurzweil

Schoten lagere school

- ondersteuning voor wiskunde en spelling met basisgroepen + geleid en begeleid werk: enkelvoudige opdrachten, basisleerstof
- schrijfproblematiek (motorische vertraging, dysorthografie, ...)
- laptop met PDF-versie van werkboek, werkblad, toets, ... (PDF X-change programma)
- kangoeroewerking

2. UITBREIDING VAN ZORG

Merksem/Schoten kleuterschool en lagere school

- testen CLB of externen (COS, UKJA, MPC,...)
- motorische aanpassingen toestaan
- opstellen handelingsplan
- bewaken welbevinden leerling, socio-emotioneel
- leerlinggesprek
- oudergesprek
- inschakelen en overleg met externen: VOKAN, ONA+, Ganspoel, kiné, logo, BUO, therapeuten
- (G)AN-werking

Merksem/Schoten lagere school

- opstellen handelingsplan
- bewaken welbevinden leerling, socio-emotioneel
- inschakelen en overleg met externen: VOKAN, ONA+, Ganspoel, kiné, logo, BUO, therapeuten,...
- organisatie van AN-werking-> focus op extra taalondersteuning, opvolging van de anderstaligen

- anderstalige nieuwkomers krijgen aparte lees- en spellingsoefeningen en aangepaste dictees met extra uitleg op het leerlingencontact
- apart traject opstellen voor een vak (wiskunde/spellen/lezen)
- afstemmen van leerstof op leerplandoelen of eindtermen
- aangepaste toetsen en aangepaste rapportdoelen
- extra socio-emotionele ondersteuning aanbieden
- hulpmiddelen aanbieden rekening houdend met de ondersteuningsbehoeften

3. ZORG OP MAAT

Schoten/Merksem KS en LS

- IAC: individueel aangepast curriculum op maat van de leerling: volgt niet het gemeenschappelijk curriculum
- overleg met leerling, ouders, CLB, ondersteuningsnetwerk, externen,...
- klasleerkracht met sterke ondersteuning van de zorgleerkracht en het ondersteuningsnetwerk.
- aangepast onderwijs omtrent cognitieve of emotionele ontwikkeling: doorverwijzen naar het buitengewoon onderwijs indien de draagkracht van de school niet voldoende is
  - Deze stap mee begeleiden: samen op zoek gaan, samen scholen bezoeken, steeds in overleg met de ouders.